Dosarul:nr.2r-1982/24 Judecător: Eugenia Culinca
2-23142786-02-2r-28062024

D E C I Z I E

30 septembrie 2024 mun.

Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina

Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Natalia

Mămăligă

examinând fără participarea părților recursul declarat de ***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, prin care cererea de chemare în judecată s-a scos de pe rol,

c o n s t a t ă:

La 6 octombrie 2023, Mihail Nistreanu a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată împotriva lui Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care a solicitat constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale, în urma limitării de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate, cu încasarea din contul statului în beneficiul reclamantului a despăgubirii în cuantum de 5000 euro, cu titlu de compensații pentru prejudiciul moral cauzat prin violarea drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale, în urma limitării de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 octombrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu a fost acceptată spre examinare în procedură contencioasă, cu stabilirea termenului de examinare a cauzei.

La 5 ianuarie 2024, reprezentantul Administrației Naționale a Penitenciarelor, Stela Mocanu, acționând în temeiul procurii din 25 ianuarie 2023, a depus cerere (f.d.21), prin care a solicitat scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol, comunicând faptul că, un litigiu între aceleași părți, cu privire la aceleași temeiuri se află în curs de judecată la Judecătoria Cahul, sediul central.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral s-a scos de pe rol.

La data de 12 iunie 2024, Mihail Nistreanu a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului a invocat că încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024 este ilegală și neîntemeiată care posibilă a fi casată.

Prin cererea de recurs s-a menționat că din conținutul cererii de chemare în judecată depusă de reclamant se poate observa că dânsul a solicitat constatarea încălcării articolului 3 din Convenția Europeană drepturilor omului și a libertăților fundamentale în urma limitării dreptului la întrevederi de către Administrația Penitenciarului nr.5 Cahul ceea ce nu se regăsește în cererea de chemare în judecată ce se examinează la Judecătoria Cahul.

Astfel, consideră că instanța de fond neîntemeiat a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral, temei pentru care solicită admiterea recursului declarat cu dispunerea continuării examinării cauzei de către instanța de fond.

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind recursul declarat şi materialele pricinii, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat şi pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu prevederile art.5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Conform art.9 alin.(1) Cod civil drepturile şi obligațiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sânt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligații civile, pornind de la principiile legislației civile.

Alin.(2) indică că drepturile şi obligațiile civile apar:

a) din contracte şi din alte acte juridice;

b) din acte emise de o autoritate publică, prevăzute de lege drept temei al apariției drepturilor şi obligațiilor civile;

c) din hotărâre judecătorească în care sînt stabilite drepturi şi obligații;

d) în urma creării şi dobândirii de bunuri în temeiuri neinterzise de lege;

e) în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală;

f) în urma cauzării de prejudicii unei alte persoane;

g) în urma îmbogățirii fără justă cauză;

h) în urma altor fapte ale persoanelor fizice şi juridice şi a unor evenimente de care legea leagă apariția unor efecte juridice în materie civilă.

Potrivit art.10 alin.(1) Cod civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

Conform art.10 alin.(1) Cod civil (în redacția armonizată) persoanele fizice și juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică și cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit alin.(2) neexercitarea de către persoanele fizice și juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Conform art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părți, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere și luarea în cont a intereselor celeilalte părți la raportul juridic.

Potrivit alin.(2) al aceluiași articol în special, este contrar bunei-credințe ca o parte să acționeze în contradicție cu declarațiile pe care le-a făcut anterior sau cu comportamentul pe care l-a avut anterior în cazul în care cealaltă parte, în detrimentul său, s-a bazat în mod rezonabil pe acele declarații sau acel comportament.

În temeiul art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Prevederile alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

Alin.(3) indică statuează că dacă abuzul de drept a dus la încălcarea dreptului subiectiv al unei alte persoane, aceasta poate cere repararea prejudiciului cauzat.

Dispozițiile art.14 alin.(1) Cod civil indică că nici o persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Alin.(2) stabilește că nici o persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de recurs reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Colegiul Civil a constat că ***la 6 octombrie 2023, Mihail Nistreanu a depus în Judecătoria Chișinău, sediul Centru cerere de chemare în judecată*** împotriva lui Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor, prin care a solicitat constatarea violării drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale, în urma limitării de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate, cu încasarea din contul statului în beneficiul reclamantului a despăgubirii în cuantum de 5000 euro, cu titlu de compensații pentru prejudiciul moral cauzat prin violarea drepturilor prevăzute de art. 8 din Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale, în urma limitării de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 11 octombrie 2023, cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu a fost acceptată spre examinare în procedură contencioasă, cu stabilirea termenului de examinare a cauzei.

La 5 ianuarie 2024, reprezentantul Administrației Naționale a Penitenciarelor, Stela Mocanu, acționând în temeiul procurii din 25 ianuarie 2023, a depus cerere (f.d. 21), prin care ***a solicitat scoaterea cererii de chemare în judecată de pe rol***, comunicând faptul că, un litigiu între aceleași părți, cu privire la aceleași temeiuri se află în curs de judecată la Judecătoria Cahul, sediul central.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral s-a scos de pe rol.

La data de 12 iunie 2024, Mihail Nistreanu a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, solicitând casarea acesteia, cu restituirea cauzei la rejudecare.

În conformitate cu art.267 lit.d) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect şi pe aceleași temeiuri se află în curs de judecată la aceeași instanță sau la o alta.

Potrivit materialelor cauzei instanța de recurs relevă că pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central, în gestiunea judecătorului Dumitru Bosîi, se află în examinare cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Nistreanu împotriva Penitenciarului nr. 5, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind repararea prejudiciului moral pentru limitarea de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate, în legătură cu decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare.

Astfel, reieșind din obiectul și temeiul acțiunii precum și părțile antrenate în proces, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că, cererea depusă de reprezentantul pârâtei Administrația Națională a Penitenciarelor este întemeiată și pasibilă a fi admisă cu scoaterea de rol a cererii de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral.

Această concluzie la care a ajuns instanța de fond este una absolut legală și întemeiată, or, argumentele invocate de către recurent sunt lipsite total de suport legal.

Din acest considerent deducem că recurentul, contrar obligației procesuale indicate mai sus, nu a indicat nici o normă legală ce ar fi fost încălcată sau interpretată eronat.

Astfel, Colegiul califică steril raționamentul recurentului precum că instanța de fond nu a luat în cont că din conținutul cererii de chemare în judecată depusă de reclamant se poate observa că dânsul a solicitat constatarea încălcării articolului 3 din Convenția Europeană drepturilor omului și a libertăților fundamentale în urma limitării dreptului la întrevederi de către Administrația Penitenciarului nr.5 Cahul ceea ce nu se regăsește în cererea de chemare în judecată ce se examinează la Judecătoria Cahul.

Or, potrivit acțiunii care se află pe rolul Judecătoriei Cahul, sediul central, în gestiunea judecătorului Dumitru Bosîi, se află în examinare cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Mihail Nistreanu împotriva Penitenciarului nr. 5, intervenienți accesorii Administrația Națională a Penitenciarelor și Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării art.8 din CEDO și repararea prejudiciului moral pentru limitarea de către administrația Penitenciarului nr. 5 or. Cahul a drepturilor lui Nistreanu Mihail de a avea întrevederi cu persoane apropiate, în legătură cu decizia de aplicare a sancțiunii disciplinare, litigiul dintre aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri.

Sub acest aspect reiterăm că în fața instanței de judecată care a reținut în procedură cea de-a doua cerere de chemare în judecată se regăsește temeiul de scoatere a cererii de pe rol în temeiul lit.d) art. 267 CPC.

Or, acțiunea formulată în cerere din 06 octombrie 2023 face parte din cerințele formulate în acțiunea din 13 ianuarie 2022 la Judecătoria Cahul, sediul central, respectiv au același obiect al acțiunii.

Astfel, încheierea contestată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului şi cu aprecierea completă a tuturor probelor şi a circumstanțelor, motiv pentru care de către Colegiul civil o consideră legală şi întemeiată, iar recursul declarat este unul pur formal.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

În temeiul dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepții în acest sens.

În continuarea ideii prefigurate, conducându-se de prevederile art.9 CPC, Colegiul Civil reține rolul diriguitor al instanței de judecată în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea limitarea nejustificată a unui participat la proces în drepturile procesual-legale, ar reprezenta în esență o favorizare nejustificată a celuilalt participant la proces, în frauda regulilor unui proces echitabil.

În contextul celor expuse, Colegiul Civil constată justețea concluziei instanței de fond, motiv pentru care Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024.

În conformitate cu art.427 lit.a) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al curții de Apel Chișinău,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de*****

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27 mai 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Nistreanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Administrației Naționale a Penitenciarelor privind repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul
Marina Anton

Judecătorii Olga
Cojocaru

Natalia
Mămăligă